

Out of the (Dutch) box

Europese inspiratie voor de verbinding onderwijs-jeugdbeleid

Kennismarkt OCW

Chaja Deen

10 Maart 2015

Jeugdzorg in Europa

- In alle landen is de **lokale overheid** verantwoordelijk voor (besluitvorming over) de zorg voor kind en gezin, mate van verschil in op welke schaal er voorzieningen zijn.
- Internationale trend: veel aandacht voor **preventie** en verschuiving naar early intervention
- Internationale trend: **rechten van het kind** en versterking **sociale netwerken**
- Duidelijk aanwezige **gemeentelijke instantie** waar ouders terecht kunnen
- Samenhang tussen **vrijwillig en gedwongen** kader, geen parallelle systemen
- Overall **incidenten** en uitvergroting daarvan in media

Drie voorbeelden op het terrein van de integrale aanpak van onderwijs-jeugd

1. Finland
2. Denemarken
3. Engeland

Internationale cijfers

	Aantal leerplichtige leerlingen	Aantal leerlingen met speciale onderwijs behoeften en in % van het totale aantal leerlingen	Aantal leerlingen in aparte speciale scholen en in % van het totale aantal leerlingen	Aantal leerlingen in aparte speciale klassen en in % van het totale aantal leerlingen	Aantal leerlingen in 'inclusieve omgevingen' en in % van het totale aantal leerlingen
Nederland (2011/2012)	2.422.852	106.698 (4,40%)	66.085 (2,73%)	Niet beschikbaar	40.613 ¹ (1,68%)
Denemarken (2010/2011)	713.041	35.827 (5,02%)	13.256 (1,86%)	21.163 (2,97%)	1.408 (0,20%)
Engeland (2010/2011)	8.084.950	226.210 (2,80%)	99.330 (1,23%)	15.490 (0,19%)	111.390 (1,38%)
Finland (2010/2011)	545.188	45.439 (8,33%)	6.233 (1,14%)	14.462 (2,65%)	24.744 (4,54%)

Deze cijfers zijn gebaseerd op de nationale definities van speciale onderwijsbehoeften (special needs)¹.

Finland

- Vanaf 7 jaar leerplichtig, daarvoor voor-schools onderwijs (gebruik 6-jarigen: 98%)
- Verplicht onderwijs duurt 9 jaar
- Gemeenten wijzen leerlingen toe
- Het bieden van gelijke kansen als fundament
- Speciaal onderwijs wordt hoofdzakelijk binnen het regulier onderwijs georganiseerd

Finland

*‘Speciaal onderwijs is een vorm van
onderwijsondersteuning en een manier om
lerachterstanden weg te werken.’*

- Drie vormen van ondersteuning:
  - Algemene ondersteuning
  - Intensieve ondersteuning
  - Speciale ondersteuning

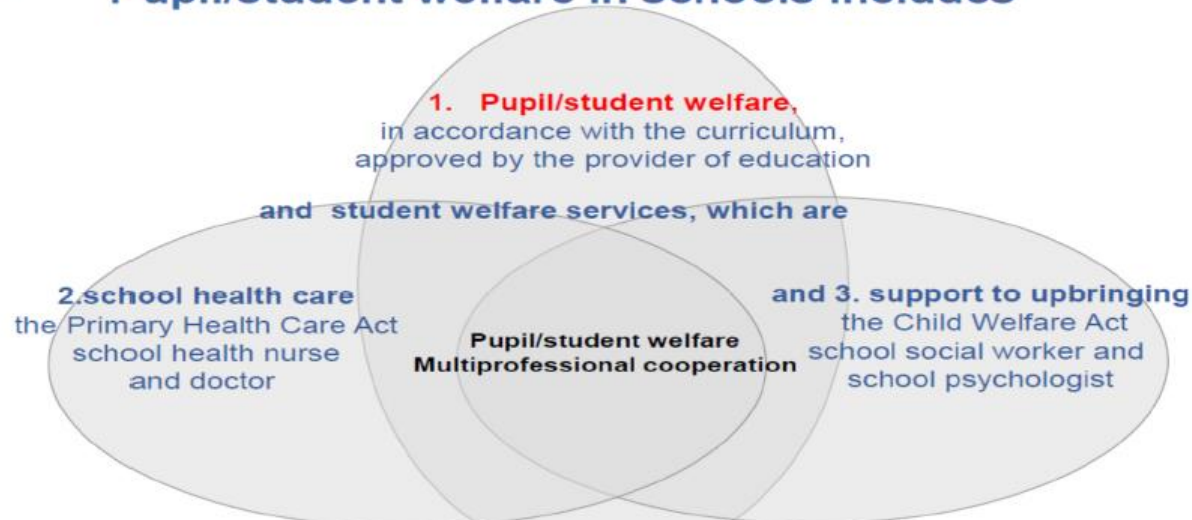

Wat valt op in het Fins systeem?

- **Leerling welzijn**

Veel aandacht voor veiligheid en welzijn van leerlingen

Pupil/student welfare in schools includes

Definition: Pupil/student welfare refers to the promotion and maintenance of good learning, good mental and physical health as well as social well-being of students, and to activities improving their precondition.

Denemarken

- Vanaf 6 jaar leerplichtig
- Verplicht onderwijs duurt 10 jaar
- Onderwijs valt onder verantwoordelijkheid van Deense gemeenten

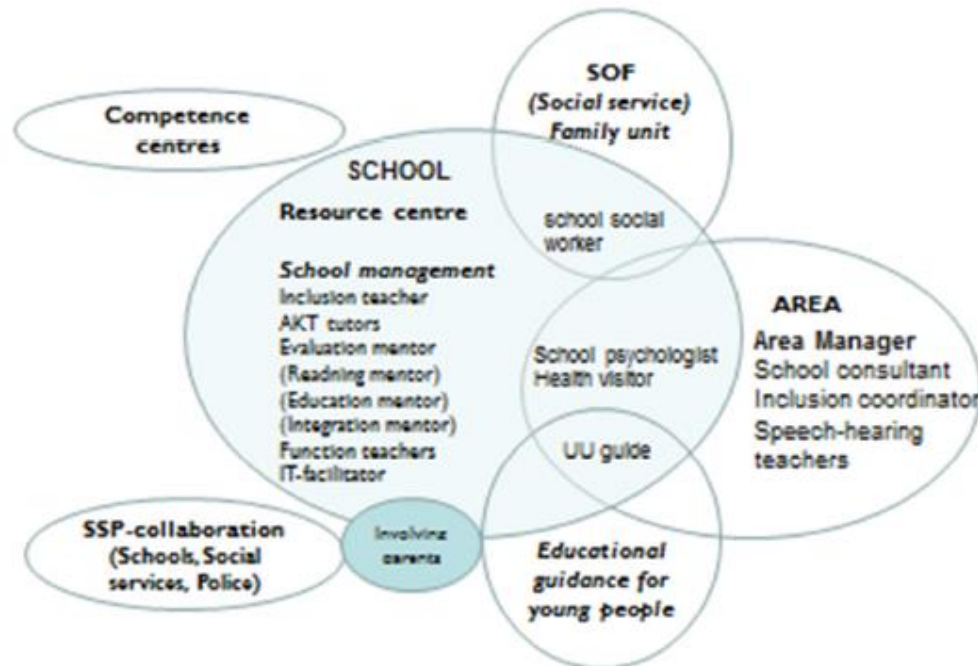
Wat valt op in het Deense systeem?

- Inclusie van leerlingen met speciale zorgbehoeften in het reguliere onderwijs:
‘A pupil with special needs is considered to be included when the pupil profits from mainstream teaching and participates actively in the social community in a mainstream class.’
- De rol van ouders, zowel in de wetgeving van onderwijs als wetgeving voor jeugd, staat centraal.
- Veel interventies vanuit het schooldomein ondersteunen de schoolgang

Kopenhagens model voor inclusief onderwijs:

A model of the resource centres

Engeland

- Voorschoolse voorzieningen voor 3- en 4 jarigen
- Leerplicht voor kinderen van 5 tot 17 jaar
- Onderwijsstructuur:
  - primary (key stage 1 en 2)
  - secondary (key stage 3 en 4)
- Onderwijs valt onder verantwoordelijkheid gemeente
- Twee fundamentele principes leidend:
  - De rechten van de mens (recht op onderwijs)
  - Gelijkheid (elk mens verdient dezelfde kansen)
- De *school social worker* is de belangrijke schakel tussen het verbinden van onderwijs en jeugdzorg

Wat valt op aan het Engels systeem?

- Grote hervorming op het gebied van SEN (*children with special educational needs*)
  - joint commissioning
  - local offer
  - Education health and care plan
- Ouders en jeugdigen belangrijke rol
- Politieke verantwoordelijkheid ligt bij LMCS in de gemeenteraad
- Mooi voorbeeld: Common Assessment Framework

Hoofdpijnen

- Organiseren vanuit perspectief jeugd en gezin
- School vanzelfsprekende werkplek voor jeugdhulp
- Denken in schoolloopbanen en toekomstperspectief
- Centrale rol gemeente in het onderwijs